

CISG DANIŞMA KURULU* GÖRÜŞÜ NO. 4**

İmal Edilecek veya Üretilen Mallara İlişkin Satım Sözleşmeleri ve Karma Sözleşmeler (CISG Madde 3)¹

Atıf yapma usulü: CISG-DK Görüşü No. 4, İmal Edilecek veya Üretilen Mallara İlişkin Satım Sözleşmeleri ve Karma Sözleşmeler (CISG Madde 3), 24 Ekim 2004. Raportör: Prof. Dr. Pilar Perales Viscasillas, Universidad Carlos III de Madrid.

CISG-DK tarafından Madrid'de yapılan yedinci toplantı sırasında oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Bu görüşün çoğaltılması izinlidir.

Başkan, PETER SCHLECHTRIEM

---

* *Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Antlaşması Danışma Kurulu (CISG-DK)*, Pace Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nin Uluslararası Ticaret Hukuku Enstitüsü ve Queen Mary Londra Üniversitesi Ticaret Hukuku Araştırmaları Merkezi tarafından desteklenen özel bir girişimdir. CISG-DK, Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Antlaşması'nın (CISG) anlaşılmasına yardımcı olmak ve yeknesak bir biçimde yorumlanmasını yaygınlaştırmak ve desteklemek amacıyla kurulmuştur.

2001 yılında Paris'teki kuruluş toplantısında Almanya Freiburg Üniversitesinden Prof. Peter Schlechtriem üç yıllık süre için CISG-DK'nın Başkanı olarak seçilmiştir. Queen Mary Londra Üniversitesi Ticaret Hukuku Araştırmaları Merkezi'nden Dr. Loukas A. Mistelis sekreter olarak seçilmiştir. CISG-DK'nın üyeleri: Prof. Emeritus Eric E. Bergsten, Pace Üniversitesi; Prof. Michael Joachim Bonell, Roma La Sapienza Üniversitesi; Prof. E. Allan Farnsworth, Columbia Üniversitesi Hukuk Fakültesi; Prof. Alejandro M. Garro, Columbia Üniversitesi Hukuk Fakültesi; Prof. Sir Roy M. Goode, Oxford Üniversitesi; Prof. Sergei N. Lebedev, Rusya Federasyonu Ticaret Odası Deniz Tahkimi Komisyonu; Prof. Jan Ramberg, Stockholm Üniversitesi Hukuk Fakültesi aynı zamanda Riga, Letonya Yükseköğretim Rektörü; Prof. Peter Schlechtriem, Freiburg Üniversitesi; Prof. Hiroo Sono, Kyushu Üniversitesi Hukuk Fakültesi; Prof. Claude Witz, Saarland Üniversitesi ve Strasburg Üniversitesi. Kurulun üyeleri, Kurul tarafından seçilir. 2003 tarihinde Roma'da gerçekleşen toplantıda, Madrid III Carlos Üniversitesi'nden Prof. Pilar Perales Viscasillas ve Basel Üniversitesi'nden Prof. Ingeborg Schwenzer CISG-DK'ya yeni üye olarak seçilmiştir.

** Bu Görüş Stj. Av. Fulya Görer (Balcıoğlu Selçuk Akman Keki Avukatlık Ortaklığı, İstanbul Bilgi Üniversitesi 2013-2014 Willem C. Vis Uluslararası Farazi Ticari Tahkim Yarışması Takım Üyesi) tarafından tercüme edilmiş ve Prof. Dr. Yeşim M. Atamer, İstanbul Bilgi Üniversitesi tarafından kontrol edilmiştir.

¹ Bu görüş Avrupa Medeni Kanunu Çalışma Grubu ve onun İdari Komitesi'nin CISG m. 3'ün yorumlanması konusundaki başvurusuna bir cevap oluşturmakta ve aşağıdaki sorulara yanıt sağlamaktadır:

1. Eğer satım sözleşmesinin iki tarafı da taraflardan birinin mallarının imalatında kullanılmak üzere malzeme sağlıyorsa, m. 3(1) altında Antlaşma tarafından kapsanan bir satım sözleşmesinin mi yoksa ulusal hukuka tâbi olan bir hizmet sözleşmesinin mi var olduğunu tespit etmenler hangileridir?
2. Eğer bir taraf malı teslim etmenin yanı sıra hizmet sağlamayı da üstlenmişse, bu durumlarda CISG m. 3(2) uyarınca ulusal hukuk yerine CISG'in uygulanabilirliğini belirleyen etmenler nelerdir?
3. CISG m. 3'ün birinci ve ikinci fıkraları arasındaki ilişki nedir?

Üyeler, ERIC E. BERGSTEN, MICHAEL JOACHIM BONELL, ALEJANDRO M. GARRO, ROY M.GOODER, SERGEI N. LEBEDEV, PILAR PERALES VISCASILLAS, JAN RAMBERG, INGEBORG SCHWENZER, HIROO SONO, CLAUDE WITZ

Sekreter, LOUKAS A. MISTELIS

GÖRÜŞ METNİ

1. CISG m. 3'ün birinci ve ikinci fıkraları farklı konuları düzenlemektedir. Ancak karmaşık sözleşmelerin yorum ve uygulamasında bu fıkraların karşılıklı olarak birbirlerini etkilemesi mümkündür.

CISG m. 3(1): İmal edilecek veya üretilecek malların teminine ilişkin sözleşmeler satım sözleşmesi sayılır; meğerki, bunları sipariş eden taraf imalat veya üretim için gerekli olan malzemenin esaslı bir bölümünün teminini taahhüt etmiş olsun.

2. CISG m. 3(1) altında “esaslı bölüm” kavramının yorumunda öncelikli olarak “ekonomik değer” kriteri kullanılmalıdır. “Asli unsur” kriteri sadece “ekonomik değer” kriterinin uygulanmasının imkansız olduğu veya olayın özellikleri göz önüne alındığında uygulanmasının uygun olmadığı durumlarda dikkate alınmalıdır.
3. “Esaslılık” önceden belirlenmiş yüzdeler ile ölçülmemeli; kapsamlı bir değerlendirme sonucunda saptanmalıdır.
4. Malların imali veya üretimi için gerekli olan işgücü ve diğer hizmetlerin sağlanması CISG m. 3(1)'in “imal edilecek veya üretilecek” ifadeleri kapsamına girmektedir yoksa CISG m. 3(2) tarafından düzenlenmemektedir.
5. CISG m. 3(1)'deki “imalat veya üretim için gerekli olan malzeme” ifadesi, çizimleri, teknik spesifikasyonları, teknoloji veya formülleri kapsamamaktadır, meğerki bunlar tarafların sağladığı malzemelerin değerini arttırsın.
6. CISG m. 3(1)'in yorumu açısından malların misli veya gayri misli olması, standart veya özel imalat olması önemsizdir.

CISG m. 3(2): Bu Antlaşma, mal temin eden tarafın ediminin, ağırlıklı olarak, işgücü veya diğer bir hizmetin sağlanmasından oluştuğu sözleşmelere uygulanmaz.

7. CISG m. 3(2) karma sözleşmeleri düzenler. Mallar ve hizmetlere dair farklı borçların bir karma sözleşmede mi yoksa birden fazla sözleşmede mi düzenlenmiş olduğu sözleşmenin yorumu sonucu belli olur.
8. Tarafların anlaşmasının yorumunda etkili faktörler, sözleşmenin taraflarca nasıl adlandırıldığı ve sözleşmenin bütün hükümleri kadar fiyat belirlemesi ve sözleşmede tarafların farklı borçlara attığı önem gibi faktörlerdir.

9. CISG m. 3(2) altındaki “ağırlıklı kısım” ifadesinin yorumunda öncelikli olarak “ekonomik değer” kriteri kullanılmalıdır. “Asli unsur” kriteri sadece “ekonomik değer” kriterinin uygulanmasının imkansız olduğu veya olayın özellikleri göz önüne alındığında uygulanmasının uygun olmadığı durumlarda dikkate alınmalıdır.
10. “Ağırlıklı” kavramı önceden belirlenmiş yüzdeler ile ölçülmemeli; kapsamlı bir değerlendirme sonucunda saptanmalıdır.
11. CISG m. 3(2)’de yer alan “borçlar” ifadesinin çoğul hali Antlaşmanın Arapça ve Fransızca metinlerindeki tekil kullanıma nazaran tercih edilmelidir.